

presimtas Adomas Kurklietis

RYTOJUS

Semanario de los Obreros Lituanos
en la Argentina. Montes de Oca 146,
Avellaneda, B-Aires.

RYTOJUS

Visu šalių proletarai, vienykitės!

RYTOJUS

Lietuvių Darb. Savaitraštis Argentinoj.
calle MONTES DE OCA 146,
Avellaneda, B-Aires.

18 (61) nr. — II metai

Išrašio kaina metams \$5 m., pusei — \$3 m., trims mėn. \$1 50; užsieny 3 doleriai; kaina atskiro numerio 10 c.

1928 m. gegužis (mėn.) 3

Meilės Tragedija.

Dvi jaunos Maskvos baleto šokėjos užsimušė ant scenos.

Buvo išmilyje į jauna dailininką, bet kartu mylėjo ir viena antrą, todėl susitarė geriau numirti.

Maskva.—Balandžio 27 d. vakare, dailės teatre, įvyko tikroji scenos tragedija, kuri, galima sakyti, paėjo iš „tikrosios“ meilės. Dvi jaunos baleto šokėjos—Natalija Aksenova ir Agnėsiya Korelova—susitarė ir nusizūdė ant scenos, kur jos žavėdavo publiką savo talentu ir lavumais kaip šokėjos.

Jiedvi kalbama vakarą šoko smarkiai ir puikiai naujame balete. Kai tik prieš užsidedant uždangalų, abi artistės, pasilpę labai augštai, puolė staciai į estradą, savo išlavintomis rankomis ir kojomis plasnodamos tarsi paukštės. Puolė staciai ant pagrindų vidury scenos. Abi žengdamos graban smarkiai suriko.

Orkestro vadas pamatė, kam čia dalykas. Kad neduoti visai publikai suprasti, orkestras užtraukė revoliucinį darbininkų himną, kurio aidai nuaidėjo per visą teatrą, paskandindami savyje mištančiųjų žvaigždžių agonijos kilikimus.

Kodel žudėsi? Artimi artistėms asmenys kalbė, kad tai buvo delei meilės. Esa jiedvi abi draugaudavo ir buvo išmilyjusios į artistą-tapytoją Kurilką. Mylėjo karštai, bet negalėjo abi juomį pasidalinti. Tuomet, kaip geros draugės susitarė nusizūdėti, kad neketų jį nė vienai nė antrai. Taip ir padarė.

Sakoma, kad toliau nuo scenos sėdėjusi publika nusprato, kad čia įvyko tokia kruvina drama. Dėlgi išmanė, kad tasai kritimas artistų žemyn buvo padarytas sulig reikavimu baleto. Tik vėliau sužinota, kad tai buvo „tikroji“ scenos tragedija, bet ne dirbtina.

Vienoj tapo suimtas Bela Kun.

Viena, Austrija.—Čionai tapo suimtas buvusias Vengrijos S. vietų vyriausybės pirmininkas Bela Kun, pasaulinis komunistų veikėjas, kuris čia buvo atidarys koki tai ofisą. Sakoma, kad tasai ofisas buvo naudojamas pasitarimams Vengrijos komunistų, kurių čia privažia o labai daug, ir kurie rengiasi nuversti dabartinį Vengrijos fašistinį diktatorių, Hortį.

Sykiu su Bela Kun suimti 14 kitų komunistų, kurių vardai: Vengrijos diktatorius bandėjų žudinti Bela Kuną.

„Rytojaus“ rėmėjai.

Sarąšas aukavusiųjų.

Aukavusių padėgimui prakalbų saliono išlaidoms ir „R.“ kurios įvyko 29 balandžio š. m. Socialistų svetainėje, Montes de Oca, B. Aires.

Konstantinas Maskevicius aukavo \$5.

Po \$1,00 aukavo:

Bartuševičius, Rasoda, Undraitis, M. Vakuļvakas, Malinauskas, Kaminskis, G. S., J. Tarasaka, Juška, P. Petraitis, P. Pilkauskas, V. Sakys, Bartuševičienė, Neiškliai (abu po 1,00). Stašklis.

Po \$0,50 aukavo:

V. Pranauskas, Leščinskis, Činčiukas, Arvila, Vazinis, Br. Švedas, Duteikaite, L. Švedienė, P. Tarasaka, S. P., Salkauskas.

Po \$0,40 aukavo:

Rindzius, Paėda, Partapavičius.

P. S. Sekanaičių aukotojų sumų užrašytojai (per klaidą) neužrašė ir todėl negalime jų pažymėti: J. Norkus, Barčys, Jurgelaitis, J. Šlikas, Venckūnas, Egelaitis, Petravičius, Stalioraitis, Aidukaitis, Bačkys, Paštuolis, Stanelikas, Mukajevič, Igelaitis, Šlikas. Ogaukotojai teiksis už tai atleisti.

Viso tapo surinkta \$ 39,05.

Kiti „Rytojaus“ rėmėjai vardai bus išspausdinti sekančiam laikraščio numerij.

MAKSIMAS GORKIS PASVEIKO.

Soreno, Italija.—Žymusis rusų rašytojas Maksimas Gorkis, kuris ilgą laiką čia sirguliavo, jau ir vėl pasveiko ir gerai jaučiasi. Neuzilgo sakoma jis apsilankys SSSR.

MILANE SUIMTA DAUG SVIETO

Milanas.—Čionai tapo suimta daugybė žmonių, daugiausiai nužudytų kairiosios pakraipos darbininkų. Policija ant jų meta kalte padėjimą bombos kėletas su vaiciu tam atgal. Tačiau nė vieno iš suimtųjų dar negalėjo įrodyti to kaltę. Suimtuosius darbininkus kankina.

Nusmerktas sušaudyt.

Maskva.

V. Ibrahimovas, buvusias Krymo respublikos prezidentas, tapo nusmerktas mirti už tai, kad jis eidamas prezidento pareigas dalyvavo šmugelystėje krašto pinigų ir netgi konspiracijoje žudyme sau nepatinkamų žmonių. Su juo nusmerktas buvęs jo kolega vice-prezidentas.

Vienuolika jų artimųjų nusmerkti ilgiems metams kalėti, o trys liko išteisinti.

PASPRUKO DRAMBLIAI.

Berlynas.—Lehmans cirko keturi drambliai (ilganosiai) pabėgo nuo savo pono. Beieškant, tapo atrasti vienam prūde besimaudant.

OT KAM PAVYKO GREIT PRALOBTI.

Vashington.—Jungt. Valstijų lakūnai Charles A. Lindberghui, kuris turi tik 26 metus amžiaus, pavyko ne tik pragarsti, bet ir patapti milijonierium vienus metus laiko. Pereitais metais jis, kaip žinoma, nusikrėdo viena lėkimu iš New Yorko į Paryžių. Nuo tada prieš jį svietas ir pradėjo imtis keputės ir pinigų duoti. Tik paklausyk, kaip jam pinigaiėjo: Už savo raštus, per venus metus laiko, Lindbergh paėmė 300 tūkstančių dolerių; jis yvavienos įstaiigos (orlaivininkystės) direktorium, iš kur metinės algos gauna 100 tūkstančių dolerių; už lėkiojimą po Jungt. Valstijas išdirbo 225 tūkstančių dolerių; jis gavo dovanomis už perlėkimą Atlantico Okeano—50 tūkstančių dol., šiaip dovanomis gavo—25 tūkstančių dol. Ir vis jam pinigai plaukia.

Šitam žmogui taistikro Amerika. Jungt. Valstijų kapitalistai stengiasi panaudoti jį saviems reikalams.

ITALIJOS GYVENT. SKAICIUS.

Roma.—Pasak pastarojo sąrašo, Italijos gyvenbių skaičius siekia 41,552,797. 1913 metais tebuvo tik 48, 755, 221 gyventojai.

Būk Sveikas „Rytojau“!

Būk sveikas, „Rytojau“, šviesios ateities!...

Pabudink iš miego užpuką žmoniją,

Lai stoja į kovą del savo buities,

Šviesesnį rytojų—įgauna žinią.

Žinią, jog darbo didi milžinai,

Privalo, kaip vienas, už būvį kovoti,

O kovą laimėjus, pražus amžinai—

Nelaisvė bei skurdas ir nereiks dejuoti.

Būk sveikas, „Rytojau“, drąsus komunarai!...

Kurs išdidžiai nesi vėliavą raudoną!

Lai su tavim eina, pietų proletarai—

Į kovą, į kovą, į kovą!...

Į kovą už laisvę ir buitį žmonijos—

Už proletarijato galę!

Lai trūksta retėžiai šios nuožmios vergijos,

Lai žūva didžturčių savalė!...

Gyvuok sveiks, „Rytojau“, varguolius apgirdams!

Tau piktžolėms-dygliams užžėles takas.

Tu drąsiai žygiuot, tas piktžoles skindams,

Ir mušdamas priešo atakas.

Pirmyn!... O karžygiai, tolymų Pietų!

Nežengkite atgal nė pėdą!...

Lai ginklai neiškrinta iš delnų kietų,

O kova, tikrai bus laimėta!

Senas Vincas.

Gibbstown, N. J. Šiaur. Amerika.

Idomus radinys.

Meksika.—San Juano srityj viename urve tapo atrasta 100 vyrų, moterų ir vaikų lavonų, kurie jau buvo suakmenėję. Manoma, kad tai lavonai dar priešistorinės gadinės žmonių, kurie sulindo į tą urvą delei žemės drebėjimo ar kitų kurių gamtos rykščių smūgio.

Kiti mano, kad šitie lavonai yra tų indijonų, kuriuos ispanai užkariavotai suvarė į urvą ir numarino badu. Gal greit paaiškės tikresnės žinios.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

„R.“ B-vės pajininkui.—B. Aires. „R.“ b-vės taryba ruošia visą būrį paminklų, kurie bus atspausdinti atskirame leidinyje, ir sekančiam pajininkui susirinkime bus jiems išdalyti.

Kurie pajininkai nedalyvaus susirinkime, bus išsiuntinėti. Į laikraštį tokių dalykų skelbti nereikia.

Visiems skaitytojams.—Sekančiame „R.“ numerij tilps labai įdomi korespondencija apie Montevideo „dievo tarno“ Viparto vargelių. Patariama visiems skaitytojams įsigyti jį.

Korespondentams.—Kurių draug. rašiniai netilpo šiame numerij, tilps ateityje. Didelis aciū už bendradarbiavimą.

UKRAINOJ BA'SŪS ORAI.

Maskva.—Pietinės Ukrainos dalyj pereitą savaitę apsilankė didelių viesulų, kurios pridarė daugybę žmonių nuostolių.

VOKIETIJA NEKEISANTI SAVO NUSISTATYMO.

Berlynas.—Į čion buvo atvykęs Anglų imperialistų pasiuntinys lordas Binkerhead, kuris dėjo pastangų, kad patraukus Vokietiją į savo pusę, t. y. kovon prieš Sovietų Respubliką. Tačiau Vokietijos vyriausybė pareiškusi, kad ji laikysis tos pačios draugiškomu linijos su Sovietais, kokią vedė iki šiol.

LIETUVOS GYVENTOJAI.

Sausio 1 d. Lietuvoje buvo 2,285,568 gyventojai. Jų tarpe 1,193,343 moterys ir 1,092,225 vyrai. Moterų daugiau kaip vyrų apie 100,000 arba dešimčiai vyrų tenka beveik vienuolika moterų. Pradžioj 1927 m. buvo 2,259,151 gyventojai, iš jų 1,180,203 moterys ir 1,078,948 vyrai. Taigi per 1927 m. priaugo 27,217 žmonių.

Pereitais metais vyrų priaugo 14,088, o moterų 13,139, beveik tūkstančių mažiau. Jei taip priaugs kiekvieną metų, tai sulauksime vyrų perteklių, bet tik po 100 metų.

NUŠVILPTAS BEKALBANT.

Munich, Vokietija.—Pereitą savaitę čionai sakė prakalbą užrubežinių reikalų ministeris Stresemann, kurį jo politiniai oponentai pradėjo švilpti ir uiti. Visoj Bavarijoj ir Vokietijoj verda priešrinkiminė agitacija.

LIETUVOJ.

KAUNO DARBININKAI UŽ BERLYNO PRIEŠFAŠISTINIO SUVAŽIVIMO TARIMUS.

Kaunas. Vietos darbininkai savo slaptuose susirinkimuose vienas balsais pasisako už politimigrantų suvažiavimą, Berlyne, tarimus. Žemiau paduodame rezoliuciją, priimtą slaptame darbininkų atstovų susirinkime: „Mes, maisto pramonės darbininkai, susirinkę įvairių dirbtuvių 11 atstovų skaičių apsvastyti einamąjį momentą ir susipažinę su Berlyno politimigrantų suvažiavimo tarimais, užgirdami suvažiavimo tarimus ir darbus, pasizadame visomis išgalėmis kovoti prieš Lenkijos imperialistinius bandymus pasmaugti Lietuvos nepriklausomybę ir ruošti jėgas Lietuvos fašistų diktatūros nuvertimui. Šalin Pilsudskio avantiūra su jo agentais Plečkaičiais! Tegyvuoja bendras frontas kovai prieš fašizmą!“

POLICIJA BAUGINA.

„Eros“ dirbtuvėj dirba 75 darbininkai. Darbdavys didesnio darbininkų išnaudojimo tikslu paskelbė kurpių skyrių akordinį darbą. Darbininkai su kainomis nesutiko ir reikalavo garantijos. Deto mes metėm darbą ir dvi dienas nedirbom. Darbdavys pridėjo vyresniesiems darbininkams—meisteriams ir šie sutiko. Policija reikalavo visus darbininkus eiti nuovodan, girdi, ten jums padės susitaikyt su darbdaviu, bet darbininkai atsakė eiti ir policija pasitraukė. Mums, darbininkams, reikia organizuotis, reikia sudaryti savo dirbtuvės komitetą, nes tik organizuotai kovodami galėsime laimėti.

JUODAŠIMČIAI VEIKIA.

Kovo 3 d. Kaune buvo išplatinti juodašimtiški lapeliai prieš žydus. Lapeliuose reikalaujama, kad žydams studentams būtų įvesti nušimčiai į Lietuvos mokyklas. Matyti, tai darbas tų studentų fašistų, kurie rodė savo patriotizmą „Versal“ viešbuty ir kare su koma.

BEGALINIS IŠNAUDOJIMAS.

Soloveičiko maldūne ir lentpiuvėj dirba 50 darbininkų. Darbininkų išnaudojimas begalinis. Darbdavis darbininką iškart sato prie dviejų darbų, žadėdamas primokėti, bet tikruoj niekuomet savo prižadų nepildo. Darbininkai, kad gaudžius juos darbo netekimo baubą, samdomi padieniais ir atsiskaitymo knygelės jiems neduodamos. Darbininkams reikia greičiau susiorganizuot, sutverti savo komitetą ir pradėti organizuoti kovą už savo reikalus.

NUODIJASI MOTERYS.

Vilkaviškis. Nuo 1 dienos kovo iki 15 dienos mieste nuodijosi 4 panelės. 2 mirtinai, o kitos dvi jau sveiksta. Nuodijimosi priežastys įvairios, daugiausiai neturėjimas šio gyventi.

VISAM PASAULY.

Londonas.—Anglijos bažnyčios dvasišklai suvažiavę į seimą nusprendė pataisyti kai kuriuos dalykus maldaknygėse. Pataisius įteikė šalies parlamentui, kad jis juos užgirtų arba atmesų.

Genoa, Italija.—Greitu laiku į Argentiną bus išsiųsta t. v. „Kolombo knygynas“, susidedas iš 1,500 knygų ir 3,800 mažesnių brošiurų, liečiančių moksliskus dalykus, ir tt. Tai dovana Buenos Aires miestui nuo Genoa Universiteto.

Viena, Austrija.—Žmonės, kurie atsilankė Bulgarijoj po nesena įvykusiame žemės drebėjimui, pasakoja, jog kur pirmiau buvo miestai, kaimai visko pilni, šiandien tik griuvėsiai ir žmonių ašaros ir vargai tesimato. Baisius nuostolius gyventojai apturėjo.

Genova.—Sužinota, kad tarpe Indij s ir Portugalijos tapo padaryta tam tikra sutartis, kuria einant viena šalis gelbės antrą atsitikime žemės drebėjimo, potvinių arba kitų gamtos smūgių.

Cambridge, Mass.—Pereitą savaitę čionai elektros inžinieriai parodė, kad galima iš elektros šviesos, ją tam tikrais įrankiais reguliuojant, gauti muziką: smuolikos ir kt. instrumentų balsus.

Maskva.—Pereitą savaitę čionai numirė žymi rusų scenos žvaigždė Marija Nikolajevna Ermolova. Jinai kadaise lošdavo Šilerio, Šekspyro, Viktoro Jugo, Ostrovskio ir kt. žymių rašytojų veikaluose, imdama vyriausius roles. Tai buvo rusų Sarah Bernardt ir Eleonora Duse. Artistė numirė pasiekusi seno amžiaus.

Maskva.—Pereitą savaitę Tveriaus gubernijoj 18 bažnyčių tapo paversta į darbininkų vaikų mokyklas. (Rusijoj iš tamsynimo į švietimo vietovės namai yra sekančiai daromi: kuomet milžiniškas skaičius parapijonų pamato, kad tikyba neneša nė jiems, nė jų vaikams naudos, ale tik žalą, tai jie sueina ir nubalsuoja iš bažnyčios, cerkvės, padaryti mokyklą. Taip buvo ir šiame atsitikime.—Red.)

Varšava.—Smarkiai susirgo maršalas Pilsudskis, fašistinės Lenkijos valdžios galva. Sprendžiama, kad liga yra apysunkė ir gali ligonį pasmaugti. Delei ligos, Pilsudskis esą negalėsias dalyvauti nė ceremonijose, kurios bus padarytos atvykus Afganistano karaliui.

Nev Yorkas.—Čionai tapo iškilmingai priimti du vokiečiai ir vienas airis orlaivininkai, kurie neseniai perlėkė Atlantiko Okeaną, nors ir buvo priversti apsisotiti Kanadoje. Tūkstančiai žmonių laukė gatvėse (lijant lietuvi), norėdami pamatyti orlaivininkus.

Nev Yorkas.—Balandžio 30 d. šiame mieste boksavosi lietuvis boksinkininkas Jack Šarkey su Jack Delaney. Sporto mylėtojai susidomėję šiomis rungtynėmis, nes jos dau nusakys, kuris boksinkininkas bus kandidatu į rungtynes su pasauliniu čempionu Tunney.

Navre, Francūzija.—Uruguajaus futbolininkai, kurie skaitosi pasauliniais čempionais, pribuvę čionai laimėjo vienas rungtynes su Normandijos futbolininkais. Tikimasi, kad Olimpiko rungtynėse su uruguajiečiais ir šiemet laimės pasaulinį čempionatą.

Roma.—Pereitą sekmadienį čionai padarė daug triukšmo fašistų vadas Mussolini, kuris kalbėdamas prieš didelę minią žmonių, pasakė, kad fašizmas gyvuos amžinai. Esą jis naudosias prieš komunistus visokius būdus, kad juos išnaikins.

Maskva.—Šiomis dešimomis čionai pribus Afghanistano karalius su savo žmona, kuris lankėsi po Vakarų Europą. Sovietų vyriausybė su juo darė pasikalbėjimus komerciniais reikalais. Afghanistano karalius yra priešingas anglų imperialistams, kurie nori tą šalį pasivergti.

Rio de Janeiro.—Balandžio 21 d. ši šalis šventė savo patrioto Tiradentes minėjimo dieną. Tiradentes tai buvo žymus kovotojas už Brazilijos nepriklausomybę. Jis pirmasis paskelbė nepriklausomybės deklaraciją 1773 metais. Už tai Portugalijos valdžia jį pakorė, o vėliau jo kūną sukapojo į šmotos ir juos palaidojo skirtingose vietose.

Bresta, Francūzija.—Pereitą savaitę buvo paleistas į vandenį naujas francūzų karo laivas „Colbert“, kuris turi 10,000 tonų įgulos į valandą jis galės padarys 37 mazgus kelionės. Tai vis „nusiginklavimas“.

Vrangelis pakra- Francūzijos seite kojomis. tē rinkimai.

Brusselis, Belgija.

Pereitą savaitę čionai pakratė kojomis (numirė) biauursis kontrrevoliucionierių vadas, generolas baronas Vrangelis. Jis kadaisia vadovavo kontr-revoliucionierių armijas Kryme prieš Sovietų Respubliką. Jam apmokėjo Francijos, Amerikos ir Anglijos kapitalistai. Kuomet Sovietų Respublikos darbininkai ir valstiečiai jį sumušė, tai Vrangelis, bėgdamas su savo banditais iš Krymo, plėšė, žudė ir naikino viską, kas tik po jo kojomis pakliuvo. Tai vienas iš didžiausių niekadejų, vienas iš biauursių caristinės Rusijos palaikytojų. Jam pakračius kojomis nė vienam darbininkui neiškris ašara iš akių. Kontr-revoliucionieriai vienas po kitam krinta, kai musės rudenį, o darbininkų valstybė vis stiprėja ir revoliucinės pajėgos visam pasaulyje vis didinasi. Vrangelio verks tik tie, už kurių reikalus jis žudė ir teriojo krymo gyventojus.

Paryžius.

Šiuos žodžius rašant, dar nežinoma tikrai kiek kurios partijos narių yra išrinkti į šalies parlamentą. Kaip žinoma, rinkimai atsbuvo du pastaruosius sekmadienius. Vieną sekmadienį neišrinkus visų, atidėta ant pereitą sekmadienio. Balsavimuose dalyvavo didelis nušimtis piliečių. Dešinėj Poincaré partija sudarė bendrą frontą su kitom partijom ir todėl, be abejo, laimės daugiausiai narių. Komunistų ir socialistų partijos šiam parlamente turės mažiau savo atstovų. Komunistų partija balsų gauna daugiau, bet atstovų turės mažiau, nes prieš ją sudarė bendrą frontą visos buržuazinės ir social-buržuazinės partijos.

Komunistų veikėjas Marty, kuris šiuo sykiu sėdi kalėjime, tapo vėl išrinktas. Kačin išrinktas taip jau, o socialistų vadas Blum prašios rinkimus.

Varšava.—Iš Krakovos pranešama, kad ten pereitą savaitę lijo juodas lietus. Prieštarinigi žmonės del to labai susirūpinę, nes miano, kad dabar seks kokios tai epidemijos ir bus blogi derliai. Panašus lietus lijo ir Bessarabljoj.

Maskva.—Pereitais metais lapkričio mėnesį į SSSR Komnis. Partiją įstoja 12,651 narys, iš kurių didžiūma yra darb. ir valst. o maža dalis intelektualų.

APŽVALGA.

MELUOJA IR NERAUSTA.

Savų laikų mes esame nurodę jau ne vieną „Lietuvos Žinių“ melą apie darbininkų judėjimą bendrai ir komunistinį ypatingai. Tasai liaudininkų laikraštis tik ir laukia, kad gausis nugriebti kokį neteisingą paskalą apie SSSR, apie revoliucines kovas visam pasauliui ir išspauzdinti savo špalso, kaip pasigerinimą būdieiams fašistams. Štai tas pats lapelis už kovo 15 d. versio entuziazmu pasauliui ir išspauzdinti savo špalso, kaip pasigerinimą būdieiams fašistams. Štai tas pats lapelis už kovo 15 d. versio entuziazmu pasauliui ir išspauzdinti savo špalso, kaip pasigerinimą būdieiams fašistams.

„Išlietuojant Argentinon demokratiskai emigrantų bangai ir pradėjus rimtą darbą, visi komunistų suvilioti lietuviai apleidžia komunistines organizacijas ir perėjo prie nepartinės organizacijos „Lietuva“, kuri nežada rojams, bet rūpinasi gyvaisiais emigrantų reikalais. Komunistų organizacijos lieka visai be na-“

Kas sakiny—melas. Kiekvienam lietuviui imigrantui aišku, su kuo šiandien eina minios: su fašistais ar su komunistais. Visi žino, kad „Lietuva“ nėra nepartinė organizacija, ale fašistų susuktas lizdas pinigams meškeroti ir žmones palaikyti palankiais Smetonai Kruvinajam. Draugija „Lietuva“ taip „rūpinasi“ imigrantų reikalais, kad apvogė keliatą šimtų žmonių po keliatą pesų imdama už bevertes rekomendacijas ir tie žmonės syki suvilioti, atėityje jau nesi-tuos suvilioti.

Šis liaudininkų džiaugsmas fašistinių „stiprėjimų“ lietuvių tarpe Argentinioje dar syki parodo, kaip begėdiškai ir biaučiai jie yra suniekėję. Jiems nerūpi kova prieš fašizmą, prieš Smetoną Kruviną, o tik „rūpinasi“ imigrantų reikalais, kad apvogė keliatą šimtų žmonių po keliatą pesų imdama už bevertes rekomendacijas ir tie žmonės syki suvilioti, atėityje jau nesi-tuos suvilioti.

KAIP TĄ SUPRASTI?

Vietinis fašistų lapelis praneša, kad neseniai p. Skinkis buvo sušaukęs susirinkimą, kuriame buvo nustatyti planai pirkimui žemės, kuri būsimai pirkta bendra kolonija, o tik paskui jos nariai pasidalytų. Vienas pajus \$100. Bet jų „galės“ pirkti, kiek kas norės. Tarpe ėmusiųjų pajus, figuroja Skinkio ir Stankaičio vardai. Kas liečia p. Skinkį, vi-

siems aišku, kad jis yra pralobęs pakankamai (keliatą metų buvo konsulu, pardavinėjo rekomendacijas etc.) ir todėl liuosai gali nusipirkti ne vieną dvarą. Bet mums keista, iš kur taip umai praturtėjo p. Stankaitis? Žmogus nieko nedirbo Brazilijoje, atvykęs čia, Argentinon, taip jau. Na, o čia va meta šimtinės už pajus! Jei pažvelgsime į lietuvių imigrantus, dirbančius dirbtuvėse arba ant laukų po keliatą metų, tai pamatysim, kad nieko nedirbantys p. Stankaitis juos pralenkė... Matoma, kad čia veikia kokias tai paslaptinga ranka, kuri buria į Stankaičio kišenių tuos šimtelius: Šiaulių litai arba fašistinė d-ja „Lietuva“..

KOMUNIZMO JAU „NEBĖRA“.

Andai mes nurodėme, kaip vietinis fašistinis lapelis džiaugiasi, kad komunizmas jau „sūdiro“. Jo jau nebėra. Tas pats lapelis už balandžio 20 d. vėliavą patį sau. Kritikuodams „R“ tilpusi mūs bendradarbio d. Kerniaus Brolio rašinėlį („iš kibirkštės ky-la liepsna“), lapelio apžvalgininkas sako, kad net „kiniečiai ir tie komunizmo apsidžiaugė ir daugiau apie jį nemano“. Esą komunizmas remia tik „bemoksliai“ Rusijos darbininkai, o „kultūringi“—susipratę darbininkai supranta komunizmo tuštumą ir prie jo neprideda... „Apžvalgininko supratimu, „tik vieni rytojiečiai tebesi džiaugia jo (komunizmo) monais“.

Bet kalbamo lapelio tam pačiam numerį (pirmam puslapy) štai kas riečiama:

„Londono žiniomis, Lietuvoj susėta didelė komunistų organizacija ir suimti 9 tos organizacijos vadai, pas kuriuos rasta 2.000 dolerių pinigais ir daugybė komunistų veikimą Lietuvoj įrodančių dokumentų. Iš to galima spresti, kad šiais laikais Lietuvoj komunistų daugiau negu seniau...“ (mūs pabraukta.—Red.).

Ir pats Saliamonas negalėtų suprasti, ką nori pasakyti fašistų lapio redaktorius: vienam puslapy rašo, kad tik „vieni rytojiečiai dar tebesidžiaugia komunizmu“, o kitam—kad jis Lietuvoj smarkiai auga.

Neidami toliau į tais kontradikcijas, apsirėkusias galvoj ty, kurie rašė tas apžvalgas, mes pasakysime: melas arba nežinystė yra sakyti, kad komunistinis judėjimas smunka. Bet dar didesnį melas arba nežinystė yra, kad jis,

komunizmas, kada nors yra buvęs Chinijoje. Jei „Balso“ redaktorius nenorėtų klaidinti savo skaitytojų, tai jis (jį suprantai vietinę kalbą) galėtų daug medžiagos paimti iš vietinių laikraščių apie komunizmo augimą ne tik Lietuvoj, bet visoje Europoje, visam pasauliui.

Štai ką rašo vietinis B.-Aires dienraštis „La Razon“ už balandžio 25 d. (pirmam puslapy) apie „kultūringos šalies“ komunistų augimą:

„Paryžius, balandžio 25 d. (specialiai del La Razon).—Šito miesto politiniai rateliai ir spauda plačiai kalba ir rašo apie tai, kad pereinamojo laikotarpio rinkimuose į šalies parlamentą komunistų partijos kandidatai gavo 115.000 (šimta penkiolika tūkstančių) balsų. Kai kurie konservatyviški ir vidurinės srovės laikraščiai alarmuoja, kalbėdami apie komunistinį pavojų, kaip dalyką artimą ir baisų.“

Šimtas ir penkiolika tūkstančių balsų vienoje Francijos sostinėje Paryžiuje! Tos šalies istorija dar to nebūvo mačiusi.

Na, ir akivaizdoje to fakto, mūs fašistai skelbia savo skaitinėjams, kad komunistinis judėjimas smunka! Akli veda aklius.

AR REIKIA GINTI LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Po tokių antgalvių „Kareivių Tiesai“ Lietuvos Komunistų Partijos CK kareiviams leidžiamas organas įtarpino straipsnį, kurį čia paduodame:

„Kai kurie kareiviai sako arba bent galvoja: kokis jam reikalas ginti Lietuvos nepriklausomybę, jei Lietuva jam nieko gero neduoda. Kam gulditi galvą už Lietuvą, kuri darbininkams ir valstiečiams neša vien vargą.“

Jei tik taip galvot, tai aiškūs dalykai, tai Lietuvos nepriklausomybės nereiktų ginti. Tačiau nereikia užmiršti štai ko: Lenkijai rūpi pagrobti Lietuvą ne tam, kad palengvint darbininkų ir valstiečių gyvenimą, o tam, kad dar didesnį jungą uždėjus ant Lietuvos darbo žmonių sprando. Antras dalykas: kas nenor gulditi galvos už Lietuvos nepriklausomybę nuo Lenkijos imperialistų, kad tuo nenoru galvos gulditi, jis savo galvos neišgelbės. Jei Lenkija pagrobos Lietuvą, tai tas „skubins“ imperialistų karą prieš SSSR, o Lenkija tuomet vėrys Lietuvos kareivius gudyti savo galvas už Lenkijos dvarininkų ir buržujų reikalus.

O kas stos su ginklu rankose prieš Lenkijos imperialistus, tas kartu privals tas ginklą vartoti ir prieš Lietuvos fašistus, kelbtas apgulos stovis. Sumobilizuota visa policija, pašauktos galvos mūšikų. Visa buržuazinė valstybės mašinija tapo atsukta prieš streikierius. Kad patiesint savo kruvinojus žygius, mūšikų gėdovės skelbė, būk mieste organizuojasi sovietai, kurie „norį esamąją legalę tvarką nuversti“. Padaužos ir niekšgaliai, naudodamiesi ta proga, ne vieną nekaltą darbininką nužudė, ne vieną darbininko moterį bei dukterį išgėdino, ne vieną kitokį biauų aktą atliko. Nelaimė buvo tam, kurio smarkas buvo barzdutas, arba kuris buvo rusų tautybės, bei kuris buvo tik vadinamas rusu... Ar jis kaltas ar ne, turėjo būti kaltu ir atsakyti už viską, paragauti švino ir ugnies iš lunatiškų padaužų rankų. Tarpe 700-1.000 asmenų likosi išduode. Apie 2.000 jų buvo sužeisti.

B.-Aires darbininkų klasė kas metai mirtį ta lūdną ir apvertkintą įvyki—Tragiškąją Savaitę.

1919 met. pasėkė antri tos rūšies įvykiai—1921 metais. Šiuo tarpu kruvinos kovos buvo persimėtę į Tolimąją Patagoniją, kur darbininkų judėjimas šandien yra visiška užgnaužtas (Kaip žinoma, lietuvių darbininkai palaiko ten ALDL kupelę slapta, nelegaliai. Viešai ne jokiai darbininkų organizacijai nevalia kurtis. Visur pilna darbdavių šnipų—juodoji. Kai tik jie suuodžia kurį nors darbininką veikiant už darbo unijos įkūrimą bei kitos kurios organizacijos steigimą, tuojau pranešama darbdaviams. Pastarieji, su valstybės pagalba, kuoveikusiai stengiasi išgąbinti toki drausolį į Buenos Aires).

Kalbamaisiais metais patagoniečiai pradėjo bruzdėti, reikalaudami geresnių darbo sąlygų. Priešusta pulkai kariuomenės, kurie pradėjo malšinti neramuolius. Kariuomenės valdovybė buvo rankose pulkininko Varela, nesigalėjusio parodyti savo lojalybės savo viešpačiams ir neapykantos darbininkams. Užvirė ginkluotų

kad vieton fašistų valdžios pasitvėrė darbininkų ir valstiečių valdžią. Vadinasi, kas gina Lietuvos nepriklausomybę nuo Lenkijos imperialistų, tas kartu kovos ir del Lietuvos darbininkų, valstiečių ir kareivių valdžios.“

Ne syki mums teko girdėti ir į Argentiną atbėgusių Lietuvos emigrantų (darbininkų ir valstiečių) išsireikšimus, kad nereikia kovoti už Lietuvos nepriklausomybę, nes ji mums nieko nedavė, apert vargo ir priespaudos. Tikimės, kad šis „K. T.“ pareiškimas ir juos pertikrins.

ARTYN PRIE SOCIALIZMO.

Sovietų Respublikos vyriausybė deda didžiausius pastangus, kad įtrauktų plačiasias valstiečių mases į kolektyvų darbą, prie socialistinės tvarkos statymo. Aišku, tai yra milžiniškas darbas, bet vis tik jis galimas ten, kur viešpatuoja darbininkų valdžia, kurios vyriausiu tikslu yra pajungti visą krašto energiją socialistinei kūrybai. Kad taip yra, tai liūdija ir lietuvių valstiečių gyvenančių Baltusijoje, krypimas į tą pusę. Štai „Raud. Artojų“ iš vieno lietuviško kaimo korespondentas kaip rašo:

Mūsų kaimo žemė labai bloga ir daug reikia pridėti, kad gerai derėtų.

„Mūs valstiečiai visai apgalvoja, kaip išeiti iš padėties. Atvažiuavus iš Minsko d. V. pastatė klausimą apie žemės ūkio artelės organizavimą. Bet valstiečiai artelės nenori, geriau, sako, komuna, ten visiems vienai priešei gyventi. Pas mus del to taip kalba apie komuna, kad netoli nuo mūs neseniai susiorganizavo estų komuna, kurioje nieko netrūksta ir visi gerai gyvena.“

Tik gaila, kad apie mus daugumas tiki įvairiems tamsių žmonių plepalams, kurie platina kad vėl gali grįžti į dvarus ponai. Mes žinom, kad ponams, kaip savo ausį nematyt dvarų, bet tarpe tamsių žmonių kartais toki plepalai prigiję.

Vienok mes imamės darbo ir jei tik šį pavasarį suorganizuosim, tai galėsime apie Liozną gauti dvarą.

Jei neužteks iš mūsų kaimo lietuvių—valstiečių, imsim iš kitų. Bet jau pražlėta susirašė šėši ūkininkai. Mūsų valstiečiai pradeda suprasti kad ant smulkių sklypų niekuomet nebus gerai gyventi“.

Jei nori sužinoti tiesą—skaityk „Rytoj“.

Kuris Pergalės?

Suklydot užkabingę berisietes!

Drg. Švedienė suklydo užkabindama berisietes. Jos negimė tam, kad apsieit kitom. Kad taip yra, tai parodau faktais: keltu atgal drg. L. Švedienei dviem pėsais ir užgincinu, kad sekanti draugai es taip nepadarys: Mudrauskienė, Gudonienė, Motejūnienė, Rimavičienė, T. Juškie, Kazimiero Janiūno brolis, P. Cešis ir tolimosios patagonietės, B. Kepalaitė, Vaičiūnaitė ir Baltuškaitė.

T. Sabalienė.

Suklydai, Švedei!

Labai suklydai, brolau, šaukdamas mane į kovą. Žinokit, kad mes, berisietės, sulumdysim jus ir dar sukursim daug nekaltų draugų. Ot ir parodau, ką galim: keltu jums į dantis du pesu ir užgincinu, kad sekanti dd. neišeis prieš mane: N. Kupronis, L. Rimavičius, J. Inta, L. Zelvis, J. Žibutis, A. Petryla, L. Janonis, J. Murza ir patagoniečiai, A. Čepas, V. Baltuška, Laurelis ir Cibutis, o taipgi visi Baltuškos.

M. Sabalis.

Ne ten pataikė.

B. Švedas mano, kad ir su pesu galima kitą nugalėti. Su vienu pesu jis kimba ir prie manęs. Suklydai, brolau. Štai atkurtu trim pėsais tau ir užgincinu, kad sekanti draugai to nepadarys: B. Braziulis ir Kavaliauskas (iš Talleros), S. Kaminskas, J. Malinauskas (iš Piñeyros), Juoz. Zvirblis (iš Sarandij), Petras Mačis (iš Berzalekų), Jonas Grižas, Jonas Jassinskas, J. Jonika ir Juoz. Mičiulis.

K. Undraitis.

Tik prieš Marytę D. netylėsiu.

Vel aš drošiu vieną pesą... ir čia—išvažiuoju, mat villadiegiečiai tai v'si kai „sušalę“ prieš mane.

Juk jie tik iš mano „bagotos“ pavardės sprendžia, kad prieš jus netylėsiu. O kas dabar iš mūsų pergalejo? Bet šįdar norėčiau pasiiekti su nortiečiais dd. Žalpiu, Andriuliu, Prūseika, Jaskevičiute ir iš SSSR A. Dabuliu.

Gi rosariečių dar iššaukiu pusę tuzino dd.: Balčiūną, Velžą, Butinavičią, Cernauską iš Saiaidilio, tai P. Raudonkį, K. Kvedarą, Švarlį ir Vrekojį.

Aš pasibažiu, kad jle tylės, jeigu jie netylėtų dūočiau Viplur-tui ant „šv. mišių“.

L. Bagotirevičius.

PASTABA: Mes norėtume, kad iš Rosarios būtų užvestas skyrius, nes ši kova tęsis gana ilgai.

L. B.

Iš laikraščių.

APIE PLEČKAITIJADĄ.

Karaliaučiuje einantis darbininkų laikraštis „Balsas“ (num. 6) rašo:

Sausio 18 d. sugrįžo iš Vilnijos Vokietijon trys politemigrantai, Tauragės putčo eiliniai dalyviai: Užvaltas, Guzovijus ir Armonas. Jie pasakoja:

„Plečkaitis ir kompanija, važinėdami po emigrantų kolonijas Vokietijoje, kalbėjo: „Nuvažiuosim į Vilnių, paskui Rygon į kongresą, susitvarkysim ir eisim nuverst fašistus. Jei užtruksim, tai šeimynos bus apriūpintos...“

Važiuojantiems į Vilnių emigrantams Lenkijos konsulas išduodas asmens liudymus. Vilniuj eiliniai emigrantai apgyvendinami dviejuose viešbučiuose—„Vilnius“ ir „Lodžius“. Gana pilną užlaikymą ir dar 2-3 zlotų į dieną. Plečkaitis ir kompanija gyvena atskirai, kitame viešbuty.

Iš Vilniaus emigrantus sujūčia arba Lydon arba Gardinan arba Suvalkuosna „emigrantų armijon“. Pasako: „kas nevažiuos, negaus užlaikymo.“ Pastoję „armijon“ gauna pilną kareivio užlaikymą ir dar į savaitę—4 zlotus, 1 kilą lašinių ir 1-2 kilo taukų. Šeimynos užlaikymui gauna į mėnesį 15 zlotų.

Lydoj „emigrantų armijoj“ yra apie 300 vyrų. Be emigrantų joj esą daug „Vilnijos gyventojų lietuvių ir Latvijos bedarbių. Karininkai lenkai moką lietuviškai kalbėti. Tik vienas Majus buvęs lietuvis. Bet jis apie kalėdas pabėgęs iš Lydos, pabijojęs, kad kareiviai neužmuštų. Eį: kėlbas, kad Plečkaitis per kalėdas rengėsi pult Voldemarą, bet Majus pasprukęs su plenais, todėl puolimas buvo atidėtas. Į viršilas ir puskarininkus esą pakelti ištikimiausi Plečkaičių emigrantai. Kareiviai jų neapkenčia ir tankiai iš nakties mudrąsio jiems „pagonus“. Politiniu komisaru Lydoj esąs Kedys.

Lydoj 13 emigrantų atsiskak tarnaut „emigrantų armijoj“ ir atvažiuo į Vilnių. Vieną iš jų Bartininką tuojau suėmė ir įmetė kalėjimam, o kitiems atėmė užlaikymą. Pastarieji kreipė į socialdemokratišką frosąjungą ir prašė paramos, šikarto socialdemokratiška frosąjunga pasizadėjo remt, davė 50 zlotų, bet paskui atsakė liepė dėtis su Plečkaičiu.

Gabenantieji Lietuvon literatūrą, gerai esą uždirba. Tik ne visiems patiki. Pavyzdžiui, Zalenką nutvėrė kišant literatūrą po ledu. Kitus siūnčia Lietuvon del agitacijos, kad daugiau žmonių bėgtų Vilnijon į „emigrantų armiją“. Pavidžiui, Vaivada atvedęs iš Raseinių keleta vyrų.

Latvijos bedarbiai grįžta jau atgal.

Grįžusieji sako: „Dabar savo akimis pamatė, kad Plečkaitis ir kompanija—Pilsudskio agentai. Pirmiau to nežinojom. Pertraukėm ryšius su Plečkaičio kompanija ir apleidom Vilnių, kad Lietuvos darbininkai ir valstiečiai nevadintų mūs judošiais.“

Emigrantas.

Apie Argentiną.

ŽYMESNIAI VARDAI IR DATOS IIEČIANTI AMERIKĄ IR ARGENTINOS RESPUBLIKĄ.

1492 metais, spalio mėn. 12 d. Kristofas Kolumbas atrado Ameriką.

1497—Americo Vespuccio pakrikštino naujai atrastą kontinentą savo pirmuoju vardu, „Amerika“.

1515—Juan Diaz de Solis atrado La Platos upę.

1520—Hornando de Magallanes pirmu sykiu apkelavo (įžūromis) aplink žemės kamuolį (sykiu žinoma, ir apie Ameriką, kuomet pilniausiai tapo suprasa, kad Amerika tai yra atskiras pasaulis ir atskira šalis, o taipgi įrodyta, kad žemė yra apskriti, bet nepaplaska, kaip kad tu laikų mokyklės mokydavo, o kunigija netgi degindavo visus tuos, kurie išdrisdavo išsižioti, kad žemė yra apvali).

1527—Sebastian Cabot ištyrė upę Parana.

1534—Pedro de Mendoza, pirmasis Ispanijos gubernatorius (vadinamas Adelantado) Pietų Ameriką, pribuvo su ekspedicija į tą vietą, kur šiandien yra Argentina o 1535 metais pradėjo statyti Buenos Aires miestą.

1536—Juan de Ayolas padėjo pamatus Paraguaus esamai sostinei Asuncion.

1540—Nuskirtas Pietų Amerikos nauju gubernatorium Alvar (tąsa ketvirtam puslapyje)

Bruožai iš Argentinos darbininkų judėjimo istorijos.

(Tąsa)

1910 metai vėl matė nepaprastų įvykių klasių kovoję. Jais buvo švenčiama paminėjimas šimtmėtinio sukuravimų nuo paskelbimo šios šalies nepriklausomybės (1810 m. 25 d. gegužės mėn.). Prie iškilmių ruošiasi išanksto. Darbininkų organizacijos taipgi rengėsi prie to savo reikalavimais. Gegužės 8 d. B. A. miesto gatvėse buvo suručta manifestacija, kurioje dalyvavo arti 100.000 darbininkų. Manifestantai išstė vėliavų, b i sekančius reikalavimus: 1) panaikinti nepaprastų įstatymus (prieš darbininkus); 2) laisvė visiems politiniams kaliniams; 3) amnestija visiems politiniams prasikaltėliams. Reikalavimuose buvo pažymėta, kad jei vyriausybė neduos teigiamo atsakymo iki gegužės 18 d., tai darbininkai skels visuotinę streiką ir suparalyžiuos nepriklausomybės sukuravimų minėjimo šventes, kurios oficialiai buvo paskelbtos prasi edant su geg. 22 ir „baigiantys su 30 d. [tai vyriausybė atakė spēka: gegužės 13 d. apskelbtas visoj šalyj karo stovis. Pulta ant visų darbininkų įstaigų ir laikraščių. Suareštuota daug veiklų. Buenos Aires gatvėse patuliavo 30.000 ginkluotų kareivių. Streikas vistik buvo apskelbtas. Tas iššaukė nepaprastą urapatritojų sujudimą ir apmaudą prieš darbininkus. Govėdos mūšikų puolė ant darbininkų, nekrepdamai domės į jų pažiūras. Tame įtuzimo laikotarpyj pakako būti darbininku, kad likti užpultu. Sakoma, kad šiuo kartu Argentinos buržuazija parodė savo žiauriausią atsinėsimą linkini darbininkų. Tūkstančiai darbininkų likosi suareštuoti. Agulos stovis tęsėsi vis

Po kiekvienam tokiame dideliame ir žiauriame ant darbininkų užpuolime sekdamo trumpas laikotarpis tam tikro atkrito. Bet Argentinos darbininkų judėjimas turi tą ypatybę, kad tasai atkritimas tęsdavosi neišgal. Užtūrmu po laiko žiūrėk ir vėl prasideda aktyvas ir kovos už atgavimą to, kas buvo pralaimėta, arba už naujus laimėjimus. Taip buvo ir šiuo kartu. 1912 metais vėl iškilio visa eilė streikų, kuriuose emė dalyvumą tūkstančiai darbininkų.

Prasidėjus pasaulinei žmonių skerdynėi, Argentinioje apsirėiskė baisus ekonominis krizis. Darbai sumažėjo, pinigų vertė pradėjo svyruoti. Kaip visam pasauliui, taip ir šičia darbininkų eilėse atsirado judošių, išduodančių tarpautinę proletarinę solidarybę. Vieni stoji „už vokiečius“, kiti „už alijantus“.

Judėjimas susiparalyžavo. Daugelis darbininkų išemigravo į kitus kraštus, ypačiai į jungtines Valstijas. Tikiai 1917 metų Rusijos revoliucija, kaip visam pasauliui, taip ir šičia, Argentinioj, pakėlė plačiųjų darbo masių dvasią. Bet grauziamoj reformistinio vėžio Socialistų Partijoj tas greit i-nešė skylimą. Vieni, šių dienų socialistų partijos lyderiai, stoji už skelbimą Vokietijj karo ir už Kerenskį, gi mažesnieji, išikimi tarpautinei darbininkų solidarybei prieš šiu dienų komunistai

M. Rasoda.

PASIKALBĖJIMAS PETRO SU DĖDE

—Ola, ola, Pedro, komo te va?

—Judu, dėde, po trupučio. Kaip pats ilgai nenačiau, kurgi buvai visą laiką?

—Daug nopoščių, vaikel, turėjau, kol sukamandavo visą savo negosiją.

—Ką tas reiškia?

—Su mano gazieta redaktorius turėjau daug klapato, Petrai. Tuos pusbernius, ka buvo redaktorius seniau, atstaciau, ba jie nemokėjo kaip reikia gazieta su parėtkavoti. Paskui pasiemiau redaktorium Papliuką, kuris buvo kr javos armijos generolu. Mislinau, kad jis, kaipo generolas, galės suparėtkavoti visus ir gazieta padarys gera, ale ne. Paskui pasiemiau redaktorium Koščiu Norkų. Jis labai razumnai moka pinigų jieškoti. Mislinau, kad jis mano gazieta išves ant tikro dieviško kelio. Koščius yra amigas kunigo Viplurto, tai mislinau, kad jam dievas padės Bet suradau vaikel, kad jis geriau mokėjo Kaune šifortas pardavinėti, negu mano gazieta drukavoti. Tada mislinau, ka čia padaryti. Pasirodavo visais tiligentais ir pavadam ta šventablvą darbą dirbti Juanui Striukaičiui, kuris nesenai atvažio iš anos pusės gronyčios.

—Iš kurios šalies?

—Iš Brazilijos, vaikel. Jis ten, žmogus, nukentėjo už visų mūsų reikalus, ba buvo patubdytas į Sao Paulo karcerį ir per dvi nedėli nieko daugiau jam valgyti nedavė, kaip tik šabalbonų. Šitas žmogus yra labai mokytas, Petrai. Buvo ministru ir žino, kaip pasidaryti kelis litus, kada jų reikia.

—O už ką jis buvo patubdytas į kalėjimą?

—Už tai, vaikel, kad jis labai gramatnas. Jis gali ant vekselių už kitą t ip pasirašyti, kad niekas nesupras, kad čia jo raštas, o ne kito. Ale sykį Brazilijos nacionalstva ėmė ir suprato ir už tai turėjo patupėti belagėje, Aš mislinau, vaikel, kad ta vieta, kur Juonas Striukai is tupėjo, reikės mūsų draugijai „Lietuvai“ parandavoti ir padaryti iš jos tautiška muziejų, ba ten nukentėjo mūsų krajavas ministras.

—Ar tai tu manai, kad dabartinis jūs redaktorius išgelbės tavo gazieta iš pražūties?

—Aš taip mislinau, vaikel, ba jis yra akuratinas vyras ir žino, kaip pasidaryti pinigų, kada jo prireikia. Be to, jis yra kirminalologas ir gali taip kaip vigilantas by ka suareštuoti, kuris neviežlybai šnekės apie mano gazieta. Kirminalologijos universitetus jis išėjo visoj Europoj ir Sao Pauloj.

—Klysti, dėde, jei tu manai, kad tavo gazieta kas nors išgelbės. Gali tu kviesiti visokius ekspertus ir kirminalologus, anot tavęs, bet jie padėties nepataisys. Norint kad laikraščiai sektųsi, reikia kaliną, idant ji žmonės skaitytų. Gi čia Argentinoje, kur veik visi lietuviai yra darbo žmonės, reikalinga kad ir laikraštis, kurį jie skaito, būtų darbininkiškas, gintų jų reikalus. Na, o jūs gazieta, i ką panaši. Viena, jos techniškai apdirbimas yra atsilikęs keliais šimtais metų, o antra ji gina ne lietuvių darbo žmonių reikalus, ale fašistų reikalus. Ji tarnauja Smetonui Krvinajam ir jo klikei. Ji neigia darbininkų klasės reikalus. Už tai jūs darbininkai neskaityt, neriamė. Už tai jis smunka ir smuks. Nepaisant, kad tu, dėde, kasdien mainai redaktorius, nežiūrint netgi to, kad tu renkiesi „ekspertus“ daryme vekselių ir kt. dalykų, jie tavo gazietais neišgelbės. Ją išgelbės tik lopeta.

—Nebijok, Petrai, mes dabar pradėjome leisti ir šepetį, su kuriuo gerai nušeravosim savo gazieta, tai ji bus balta, kaip drobė.

Tada visi gringos ją čitos. O dabar aš sakysiu čiau, Pedro, ba turiu bėgti ant svarbių atpuskų, kuriuos atvežė iš anos pusės gronyčios atvažiuos klebonas. Ten bus kūmas Bačkinis, Kosė Cibulis, Agnieška Bekelnaitė, Striukaičiai ir daugiau šventablvų asabų.

FAŠISTŲ VADO GRAUDŲ VERKSMAI.

I
Litai-titai-tidle-dlitai
Šiauliuose spausdinti—
Kas tikėjo, kad del jų teks
Braziliją matyti...

Vek-vek-vekseliai, bumaškos,
Aukso laikrodėliai
Atidarė duris turman
San Paulo žemelėj.

Brazilijonai be kultūros,
Turmoj nemandagūs:
Nesiskaito, kad ten sėdi
Ofelijos žmogus...

Paskui teko sfinksu virsti
Ir nešti kudušį,
Kad nekiltų rezultatai
Judošišku grašiu...

II
Dabar klausau Skinkio maršo
Laukiu Viparto tepimo;
Mat nedirbdamas esant
Dratatenienės skystimo.

Aš esu vice-ministras
Avantūromis garsingas,
Policeiskas Striukaiukas,
Suktas, paikas, tinginiukas.

Redaguoti „Balsą“ noriu,
Bet neturiu supratimo,
Kaip nubaigęs jį išlipis
Iš fašistinio vežimo.

Dumt „i šalį“ esu praręs,
Psichiatrių nedasileidžiu,
Nes išbūrė man čigonė:
Esu proto ilgaveidžiu.

III
Jau žvaigždė vilties
Žibėt nustojo
Ir „Balso“ balso
Nesigirdėjo;

Ką aš padariau,
Griešnas būdamas,
Visus be tolko
Apsipajudydamas...

Pulsu tarp kojų
Vipartui tėvui,
Nešiū afierą
Dangiškam dievui:

Gal atsiras dar
Nauja partijėlė—
Kriminalogui
Duos almužnelė.

Rašysiu Kaunan
Kad esu ponas,
Nors kenciū bėda
Čia mano stonas.

Nors tik aferizmu
Aš maitinu pilvą,
Oi litai-titą
Kam „taisiau“ litą.

O varge, varge
Ir po perkūnų—
Reik vėl stalioriaus
Imtis nočynų.

Prašyti Skinkio,
Kad rekomenduotų
Ir fašistinę
Pašalpą duotų.

IV
Pribūkit visi nusmuktakelniai
Mums ant padėjimo,—
„Šepetys“ šaukia: traukit
„Balsą“

Iš fašistinio purvyno.
Norint lakt smetoną
Iš fašistinio lovio,
Reikia bendro fronto
Del penėjimo pilvo.

Amžina atsilsį
Ir „Lietuvai“ mūsų:
Visi nariai iškriko
Ir nér pezų jų.

Opelijos Sfinksukas.

Korespondencijos

BERISSOS ŽINIOS.

arcalis (nevisuotin.) streikas

Pereitą savaitę čionais, frigorifike „Armaur“, departamente trijerijos (žarnė), neteisėtai tapo suspenduotas vienas darbininkas. Už jį didelė didžiama to departamentu darbininkų užstojo, paskelbdami streiką.

Pasekmėje to, streikas tapo pralaimėtas, streikavusieji; 43 darbininkai tapo tuoj atskaityti iš darbo. Į jų vietą neėmė nė vieno nuo vartų, ale visus atgabeno iš frigorifiko „La Blanca“. Kaip matosi, del to čia taip greitai viskas buvo pralaimėta, kad darbininkai neorganizuoti.

Nūmirė „Vargdienio“ narys Povilas Balčiūnas.

Balandžio 16 d. 1928 ant trijų ir pusės valandos ryto čia pasimirė Povilas Balčiūnas, paeinantis iš Šalnių kaimo, Biržų aps. Vabalinkų valsčiaus. Čia, Argentinoje, paliko nuliūdusią moterį, vieną mergytę ir tris berniukus, brolių ir seserį vedusią su d. Rukšiu (Rosario). Už palaidojimą „Vargdienis“ sumokėjo \$140.

Tyto Žalis.

SCENOS MYLĖTOJŲ RATELIO NARIŲ ŽINIAI.

Villa Diego. Draugai ir draugės, D. M. Ratelio nariai, aš turiu jums pranešti, kas buvo svarstoma kalbamo ratelio susirinkimo, kuris įvyko balandžio 8 d., š. m. Rosarijoj. Susirinkimas buvo šauktas Rosarijoj, nežiūrint kad milžiniška didžiama ratelio narių gyvena Villa Diegoj. Pastarieji sudarė su 17 narių paraisi nareiškimą, reikalaujanti, kad susirinkimas būtų laikomas Villa Diegoj, kur gyvena jo nariai, o ne ten, kur randasi keli fašistai, kurie tuo tikslu tik ir šaukia susirinkimą į Rosariją, idant galėjus elgtis kaip jiems patinka. Į kalbama susirinkimą narių teatsilankė tik keturi. Šale jų radosi keliolika pašalinių, kuriuos matomai fašistai išsukė.

Dienotvarkė buvo sekanti: 1) naujų narių priėmimas, 2) vakaro rengimo klausimas, 3) ratelio likvidacija. Susirinkimą atidarė p. K. Kazlauskas, o sekretoriavo J. Kazlauskas (pastarasis uostė kokius ten supelėjusius popierėlius).

Užklauskus, kodėl pirmininkas neskaityto protesto sąrašo iš Villa Diegoj narių, kuris buvo pateiktas dviem dienom ankščiau? Į tai iš pirm. fašistinės garmalinės pasipylė švelnūs žodeliai. Esą čia ne Apšvietos arba A. Ž. draugijų susirinkimas, todėl reikalinga vadinti vien antrus „ponais“. Kitas škaplierninkas, J. Švambaris, atsiliepė, kad esą tik „tavarishkos“ gali protestuoti, nes jie elgiasi chuliganiškai, bet ne padori žmonės. Tuomet aš užklauskiau, kodėl ponas pirm. leidžia kalbėti ne nariam ir reikalaujau, kad nariai užsiregistruotų. Gavau atsakymą, kad čia „visi esą nariai“.

Dienotvarkės punkte buvo kalbama, kaip pagelbėti fašistinės dr-jos „Liet.“ skyriui suruošti vakarą (gal karčiamoj?). Priėjus prie likvidacijos klausimo, nutarta nelikviduoti, mat pirm. ir sekretorius (abu Kazlauskai) nerado įstatų. Nutarta išrinkti komisiją—du iš Rosario, o tris iš Villa Diegoj—pagaminti įstatus.

Pirm. pasakęs, kad susirinkimo tol nešauks, tol kol reikalaus 33 narių. Matot, draugai, prie ko eina kalbamo ratelio valdyba. Visus pavyzdžius ima iš Smetonos Krvinajo, tik ne visus juos galės įvykinti. Nariai privalo subrusti.

Ten Buves.

SAO PAULO LIETUVIŲ REIKALAI.

Jau senai buvo laukta lietuviams naudinga organizacija, kuri nors žadėtų svetimoje šalyje besikuriantiems naujai atvykusiems emigrantams.

Antra, gyvenimas taipgi jau gana aiškiai parodė, kad emigrantai, kurie atvyksta į jiems svetimą šalį, turi pirmiausia organizaciją, iš kurios atgal galėtų sugrąžinti savišalpos draugijų. Šiuo Amerikoje išaugo per tą palyginamai trumpą laiką į didžiausias organizacijas kurių kapitalas šiandien siekia net iki milijono dolerių.

Matydami savišalpos draugijos reikalingumą ir dabartiniai lietuviai imigrantai Brazilijoje pradėjo rūpintis savišalpos draugija. Ir paskutiniu laiku rados kai kurių draugų iniciatyva jau ir einama prie to.

Tiems draugams, kurie pradėjo tą darbą galima padėkoti, nes šimtai lietuvių emigrantų nelaimėje bus sušelpiti. Savišalpos draugija žada būti nepartinė ir laisva nuo religijos, draugija numato organizuoti skaityklą ir nedidelę biblioteką, kur lietuviai liuoslaikius galėtų praleisti skaitydami įvairaus turinio knygas ir laikraščius.

Todel matydami tos draugijos reikalingumą visi Sao Paulo liet. būtinai paremkitė tą naują organizuojamą draugiją, stodami į narius.

Sustiprėjus virš minėtai organizacijai turėsite šimteriopą naudą. Savišalpos draugijos tikslas rūpintis serganciais ir bendrai nebegalinciais dirbti lietuviams, taipgi rūpintis nusiūsti šeimynoms, mirus palaidoti.

Pranas Remeikis.

Pagelba Našlaimėi Mergaitei.

GERBIAMOJI R. REDAKCIJA.

Malonėkite patalpinti padėkos žodį draugams, kurie atėjau našlaimės vargus ir stojo pagelbonai. Vietiniai Cordobiečiai žino, kokių būdu toji mergaitė pateko į nepilnametę prieglaudą. Jinai pati ten nuėjo, manydama surasti prieglaudą, bet pasirodė, kad toji prieglauda žiauresnė už kalėjimą. Ji po vienuolių (miniškų) priežiūra. Andasi apie 120 mergaičių nuo 6 iki 20 metų amžiaus. Tarp jų yra ligotų, sergančių tuberkulozu ir kitomis ligomis. Ir tų visų ligonių nebegydo medicinos vaistais, ale poteriais. Šioje gadynėje tokie „vaistai“ nieko daugiau neduoda, kai tik skurdą ir ašaras. Nuėjus lankyti, pamatys kokia disciplina, galima ir akmenine širdį sugriaudinti. Man pagailo lietuvių našlaimės, kuri tėra tik 16 metų amžiaus, ir aš pamaniau, kad negalima leisti ją ten pūdyti iki pasieks 22 m. amžiaus. Dėju pastangas išliuosuoti ją ir paėmiau kaip sau už dukterį, ne kaip už tarnaitę ir stengiuosi užlaikyti ją kaip dukterį. Patarčiau draugams ir draugėms nesirgti svetima liga, bet kurie šiek tiek atjaucia kas yra vargas, stengtis paduoti ranką kiekvienam varguoliui. Kitart nebūna tokia svarbi materialė pašalpa, kiek moralė.

Robertas Celinas pasidarbavo mergaitės naudai, parinkdamas, aukų iš kitų draugų, kurių varda seka: Robertas Celinas \$10; Po \$5: Mikalajūnas, J. Skruodis, Jurgis Raila, V. Sabulis, B. Sabulis. Po \$2: Jul. Viečiūnas, P. Grybauskas. Po \$1: Musteikis, V. Točkus, B. Klimavičius, Pr. Gruzdas. Viso \$44.

Širdingai ačiu visiems aukotojams! Vaclovas Šulcas.

Cordoba

Vyrų ir Moterų Padams Ugnies!

Pirmą kartą Argentinoj moterų kuopa Bs.-Aireje rengia kartu su „Rytojaus“ b-ve puikius šokius. IVYKS

5 gegužės š. m.

O. Gorman 108, Avellaneda

ĮŽANGA VYRAMS \$1,00 MOTERIMS \$0,50.

TEŠIS NUO 8 VV. IKI 5 V. RYTO.

Atidengtas lietuvių skyrius Banco Holandes

DE LA AMERICA DEL SUR, BUENOS AIRES

Calle Bartolome Mitre 300, esq. 25 de Mayo

Atsargos kapitalas \$19.180.000

Atstovas: Lietuvos Komercijos Bankas Kaune

SIUNČIAME AMERIKONISKAI DOLERIAIS

bet kuriuos Lietuvos kraštus ir išmokami vietoje be jokių išskaitlevimų amerikoniškai doleriais arba litais, su lyg gavėjo reikalavimu. Pinigus siunčiame telegrafu ir lėšuoja tik \$3%.

Mūsų taupomoji kasa (caja de ahorros) moka 5% metams ir nuosimčiai priskaitoma tris kartus į metus. Padėtieji taupomoj kason pinigai galima bile kada atsiimti ir be jokio ankstyvesnio pranešimo. Visokiais reikalais kreipkitės:

Calle Bartolome Mitre 300, Buenos Aires.

SKAITYKITE IR PLATINKITE SAVO REIKALUS GINANČIUS LAIKRAŠČIUS

„Laisvė“

pirmutinis lietuvių darbininkų dienraštis pasaulyje, išeina Broklyne J. V. Paduoda daugybę žinių iš viso pasaulio kraštų, o taipgi plačiai rašo apie J. V. Kaina metams Argentinoje, Brazilijoje ir kitur \$8, pusei metų \$4. 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y., U. S. o America.

„Vilnis“

antras lietuvių darbininkų dienraštis, išeina Chicagoje; organas Amerikos Darbininkų Partijos Lietuvių Sekcijos ir plačiai rašo apie klasių kovą ir bendro turinio žiniomis turtingas. Kaina tokia, kaip „Laisvės“. Adresas: 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill., U. S. of America.

„Darbininkų Balsas“

leidžiamas Liet. Darbininkų Susivienijimo Amerikoje. Tai mėnesinis laikraštis, kuriame telpa daugybė gerų straipsnių ir dailiosios literatūros dalykų. Kaina metams \$3. Adresas: 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

„Rytojaus“ administracija yra nutarusi pagelbėti lietuviams darbininkams esantiems Argentinoje užsisakyti šiuos laikraščius. Todel, jei norite juos skaityti, o patiems neparanku tiesiai rašykite „Rytojaus“ administracijai. Puentequito 2333, dep. 2, Buenos Aires.

TIENDA LOS ANDES

S. MARTINEZ E HIJO

142 AVENIDA MITRE 146, SIUDAD AVELLANEDA

Dabar jūs galite visai už pigiai nusipirkti medžiagų rūbams arba pasiūty rūbų: paltų, garnitūrų, baltynių; lovoms paklodžių, užvalkalų, antklodžių; apikaklės lapių, etc., etc., etc...

JEI NORITE PASIŪSTI PINIGUS LIETUVA UŽ PIGIĄ KAINĄ DOLERIAIS, KREIPKITĖS INTERNATIONALE

Viktoria 1173

Buenos Aires

korespondentas

PRAMONĖS IR PREKYBOS BANKOS PRAGOJ

Siunčiame Dolerius į Lietuvą ir kitus kraštus už daug pigesnę kainą negu kitos įstaigos.

Priimame pinigų apsaugon, mokame 4% metams, pinigų gražiname ant kiekvieno pareikalavimo kliento be jokių užtrūkumų. Pardudame laivakortes į Lietuvą arba iš Lietuvos numazintomis kainomis ant patogiausių ir greičiausių laivų.

Laiskus iš Lietuvos galima adresuoti ant mūsų antrašo kuriuos priduosime greitu laiku į gyvenamąją vietą

Internationale

Viktoria 1173

Buenos Aires

Atdara: nuo 9 v. r.—1 v. p. p.; 2 v. p. p.—8 v. v.

Šioje įstaigoje galima susikalbėti ir lietuviškai

VIEŠBUTIS ir RESTORANAS

—RYGA—

Eduardo Hoffmann

25 de Mayo 674 — 676

U. T. 31 RETIRO 0589

50 gerai įruošty kambarių šeimynoms ir pakeliaiviams. Šaltos ir šiltos vonios. Virtuvė sulyg užsakymo Kainos visiems prieinamos.

